

Nai tekst 24/11 08.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA**

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
DRŽAVNOJ POTPORI ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, studeni 2008.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
DRŽAVNOJ POTPORI ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 41/01 i 55/01).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU
UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM
ZAKONA PROISTEĆI**

1. Ocjena stanja

Brzi razvoj tehnologije te sve veća konkurencija gospodarskih subjekata na međunarodnom tržištu pred hrvatsko gospodarstvo postavlja zahtjev za stalnim obrazovanjem radnika. Kako cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje radnika, osim pozitivnih efekata u poslovanju, pridonosi i porastu troškova poslodavca, to je Hrvatski sabor u listopadu 2007. godine donio Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu radnika (NN br., 109/07), kojim se propisuju financijske potpore, kao porezne olakšice, poduzetnicima koji na obrazovanje i izobrazbu upućuju svoje radnike, te poduzetnicima u čijim se pogonima i radionicama izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja.

Prema odredbama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu korisnici državne potpore su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te sudjeluju u prometu robe i usluga. Nadalje, Zakonom je određeno da se pri izračunu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu osnovica poreza na dobit i dohodak umanjuje za propisani postotak opravdanih troškova općeg obrazovanja i izobrazbe radnika i posebnog obrazovanja i izobrazbe. Međutim, kako se prema Zakonu o porezu na dohodak ukupna godišnja osnovica poreza na dohodak utvrđuje temeljem dohotka kojeg fizičke osobe ostvaruju iz dohotka od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja i drugog dohotka, a namjera predlagatelja Zakona je osiguranje porezne olakšice za obrazovanje i izobrazbu radnika poreznim obveznicima koji dohodak ostvaruju samo od samostalne djelatnosti, to je postojeći Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu potrebno uskladiti s odredbama Zakona o porezu na dohodak. Navedeno znači da se kao osnovica za obračun potpore za obrazovanje i izobrazbu fizičkim osobama koje obavljaju gospodarsku djelatnost trebao odrediti dohodak od samostalne djelatnosti, a ne osnovica za obračun poreza na dohodak.

Nadalje, Zakonom o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu propisane su i potpore poduzetnicima u čijim pogonima i radionicama se izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja, pa ovi poduzetnici mogu osnovicu poreza na dohodak ili osnovicu poreza na dobit umanjiti za 5% ako na naukovanju imaju do tri naučnika. Poduzetnici koji na naukovanju imaju više od tri naučnika mogu 5%-tno umanjeње osnovice poreza na dobit

ili dohodak uvećati za jedan postotni bod po svakom naučniku, a najviše do 15% porezne osnovice. Kako je najveći mogući iznos potpore koju mogu ostvariti poduzetnici za primanje naučnika određen samo u %-tnom iznosu umanjenja osnovice obračuna poreza na dobit i dohodak, to je zbog visokih iznosa dobiti koje ostvaruju najveća trgovačka društva mogući iznos potpore potrebno ograničiti i u apsolutnom iznosu, odnosno do iznosa koji je propisan odredbom članka 45. stavkom 1. točkom 1. Pravilnika o porezu na dohodak (NN br. 95/05).

Navedeni nedostaci i neusklađenosti s odredbama Zakona o porezu na dohodak uočeni su nakon donošenja Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu pa je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 18. prosinca 2007. godine donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, kojom su otklonjeni navedeni nedostaci i neusklađenosti. Uredba je donesena temeljem odredbe članka 1. Zakona o ovlasti Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora (NN br., 105/07), a osnovni razlog za donošenje Uredbe je ograničavanje, te svođenje u realne okvire potpora koje temeljem Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu mogu za primanje naučnika na naukovanje ostvariti obveznici poreza na dobit (veliki poduzetnici).

Nadalje, nakon donošenja Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu i Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o državnim potporama za obrazovanje i izobrazbu Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o karti regionalnih potpora (NN br, 52/08), kojom su utvrđena područja na kojima se mogu dodjeljivati državne potpore koje potiču gospodarski razvoj, pa je s ovom Odlukom potrebno uskladiti odredbe koje u Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu propisuju državne potpore za obrazovanje i izobrazbu za korisnike koji djelatnost obavljaju na području utvrđenom regionalnom kartom državnih potpora.

2. Osnovna pitanja koja treba urediti Zakonom

Zakonom izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, čije donošenje se po hitnom postupku predlaže, želi se odredbe postojećeg Zakona uskladiti s odredbama Zakona o porezu na dohodak, Odluke o karti regionalnih potpora, te u apsolutnom iznosu ograničiti potporu koju poduzetnici mogu ostvariti za primanje naučnika na naukovanje, pa se s tim u svezi predlaže:

- Za fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost odrediti da se pri izračunu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu umanjuje „dohodak od samostalne djelatnosti“, a ne „osnovica za obračun poreza na dohodak“, kako je propisano odredbama Zakona
- Odrediti najviši iznos potpore koji, po naučniku, mogu ostvariti poduzetnici u čijim pogonima i radionicama se izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja, u skladu s neoporezivim iznosom nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja koji se uređuju sukladno propisima o oporezivanju dohotka
- Da korisnici državne potpore za obrazovanje i izobrazbu dozvoljeno smanjenje osnovice obračuna poreza na dobit i dohodak od samostalne djelatnosti uvećavaju do 10%-tnih bodova ako djelatnost obavljaju na području koje je Odlukom o karti regionalnih potpora određeno kao područje Središnje i Istočne (Panonske) Hrvatske i Jadranske Hrvatske,

odnosno do 5%-tnih bodova ako djelatnost obavljaju na području Sjeverozapadne Hrvatske.

3. **Posljedice koje će proizići iz Zakona** Umanjivanjem dohotka od samostalne djelatnosti, pri izračunu potpora za obrazovanje i izobrazbu, odredbe postojećeg Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu uskladiti će se s odredbama Zakona o porezu na dohodak, a propisivanjem najvišeg mogućeg iznosa potpore koju po naučniku mogu ostvariti poduzetnici u čijim radionicama i pogonima se izvodi naukovanje otkloniti će se nerealno viski iznosi koje prema postojećim odredbama Zakona mogu ostvariti najveći poduzetnici u Republici Hrvatskoj. Nadalje, na ovaj način ujednačiti će se iznosi potpore, koju za primanje naučnika na naukovanje, mogu ostvariti „veliki“ i „mali“ poduzetnici.

Također, usklađivanjem odredbi Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu s odredbama Odluke o karti regionalnih potpora omogućiti će se korištenje dodatnog smanjenja osnovice za obračun poreza na dobit i dohotka od samostalne djelatnosti poduzetnicima koji obavljaju djelatnost na području Središnje i Istočne (Panonske) Hrvatske i Jadranske Hrvatske, te Sjeverozapadne Hrvatske.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Naime Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu usklađuju se odredbe Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu s odredbama Zakona o porezu na dohodak, Odluke o karti regionalnih potpora, te se ograničava iznos potpore koju mogu ostvariti poduzetnici za primanje naučnika na naukovanje.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbom članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, broj: 6/02) propisano je da se po hitnom postupku donose zakoni samo kada to zahtijevaju osobito opravdani državni razlozi, odnosno kada je to nužno radi sprečavanja ili otklanjanja većih poremećaja u gospodarstvu, pa imajući u vidu da će se ovim Prijedlogom zakona otkloniti nerealno viski iznosi potpora za primanje naučnika na naukovanje, koje prema postojećim odredbama Zakona mogu ostvariti najveći poduzetnici u Republici Hrvatskoj, to predlažemo donošenje po hitnom postupku ovoga Zakona.

Naime, člankom 6. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu omogućeno je obveznicima poreza na dohodak i poreza na dobit dodatno umanjenje porezne osnovice za 5%, ako imaju na naukovanju 1 do 3 naučnika odnosno za 15% ako imaju na naukovanju više od 3 naučnika. To znači da ako je osnovica poreza na dobit trgovačkog društva primjerice 1.500.000.000,00 kuna, trgovačko društvo primanjem na naukovanje 1 naučnika, može ostvariti umanjenje porezne osnovice za 5% odnosno za 75.000.000,00 kuna, što znači manje plaćeni porez na dobit u iznosu od 15.000.000,00 kuna. Radi otklanjanja navedene nepravilnosti Vlada Republike Hrvatske je u prosincu 2007. godine donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu kojom se propisuje da iznos umanjenja osnovice poreza na dobit ili dohotka od

samostalne djelatnosti za primanje naučnika na naukovanje ne može biti veći od godišnjeg neoporezivog iznosa nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja po svakom naučniku za naukovanje. Kako je trajanje Uredbe ograničeno to, radi otklanjanja mogućih visokih gubitaka u Državnom proračunu Republike Hrvatske, a time posredno i u gospodarstvu Republike Hrvatske, predlažemo donošenje po hitnom postupku ovoga Zakona.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Tekst Zakona dan je u obliku Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNOJ
POTPORI ZA O BAZOVANJE I IZOBRAZBU**

Članak 1.

U Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (Narodne novine, broj 109/07) u članku 3. stavku 2. riječi: „osnovicu za obračun poreza na dohodak“ zamjenjuju se riječima: „dohodak od samostalne djelatnosti“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Korisnik državne potpore, koji prema posebnim propisima, ispunjava uvjete za dodjelu regionalne državne potpore, može smanjenje osnovice poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti iz stavka 1. i 2. ovoga članka i članka 4. ovoga Zakona uvećati do 10 postotnih bodova ako djelatnost obavlja na području koje je Kartom regionalnih potpora određeno kao područje Središnje i Istočne (Panonske) Hrvatske ili Jadranske Hrvatske, odnosno do 5%-tnih bodova ako djelatnost obavlja na području Sjeverozapadne Hrvatske.“

Članak 2.

U članku 4. riječi: „osnovicu za obračun poreza na dohodak“ zamjenjuju se riječima: „dohodak od samostalne djelatnosti“.

Članak 3.

U članku 5. stavku 1. iza riječi: „porezne osnovice“ dodaju se riječi: „poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti“.

Članak 4.

U članku 6. stavku 1. riječi: „osnovicu za obračun poreza na dohodak“ zamjenjuju se riječima: „dohodak od samostalne djelatnosti“.

U članku 6. stavku 2. iza riječi: „poreznu osnovicu“ dodaju se riječi: „ili dohodak od samostalne djelatnosti“.

U članku 6. stavku 3. iza riječi: „porezne osnovice“ dodaju se riječi: „ili dohotka od samostalne djelatnosti“.

Iza članka 6. stavka 3. dodaju se novi stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Iznos umanjenja osnovice poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti iz stavaka 2. i 3. ovoga članka ne može biti veći od godišnjeg neoporezivog

iznosa nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja po svakom naučniku na naukovanju.

(5) Neoporezivi iznos nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje se sukladno propisima o oporezivanju dohotka.“.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 5.

Pravo na potporu iz članka 3. stavka 3. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu imaju i korisnici koji od dana stupanja na snagu Odluke o karti regionalnih potpora obavljaju djelatnost na području koje je ovom Kartom određeno kao područje Središnje i Istočne (Panonske) Hrvatske ili Jadranske Hrvatske, te Sjeverozapadne Hrvatske.

Članak 6.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (Narodne novine broj 134/07).

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

**OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI KONAČNOG PRIJEDLOGA
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNOJ POTPORI
ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU**

Uz članke 1

Ovom odredbom propisuje se da korisnici državne potpore koji su mali ili srednji poduzetnici, a obveznici su plaćanja poreza na dohodak, pri izračunu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu umanjuju dohodak od samostalne djelatnosti.

Nadalje, odredbom ovoga članka propisuje se da korisnici držane potpore koji obavljaju djelatnost na području koje je Kartom regionalnih potpora određeno kao područje Središnje i Istočne (panonske) Hrvatske i Jadranske Hrvatske mogu dozvoljeno smanjenje dohotka od samostalne djelatnosti ili osnovice poreza na dobit uvećati do 10%, odnosno do 5% ako djelatnost obavljaju na području Sjeverozapadne Hrvatske.

Uz članak. 2. i 3.

Odredbama se propisuje da korisnici državne potpore koji su mali ili srednji poduzetnici, a obveznici su plaćanja poreza na dohodak, pri izračunu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu umanjuju dohodak od samostalne djelatnosti.

Uz članak 4.

U odredbi stavka 1., 2. i 3. ovoga članka propisuje se da korisnici državne potpore koji su mali ili srednji poduzetnici, a obveznici su plaćanja poreza na dohodak, pri izračunu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu umanjuju dohodak od samostalne djelatnosti

Stavkom 4. ograničava se poduzetnicima koji na naukovanje primaju naučnike iznos umanjena osnovice poreza na dobit ili dohodak od samostalne djelatnosti do godišnjeg neoporezivog iznosa nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja po svakom naučniku na naukovanju.

Stavkom 5. propisuje se da se neoporezivi iznos nagrada naučnicima obračunava sukladno propisima o oporezivanju dohotka.

Uz članak 5.

Odredbom se propisuje da pravo na potporu iz članka 3. stavka 3. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu imaju i korisnici koji su od dana stupanja na snagu Odluke o karti regionalnih potpora djelatnost obavljali na području koje je Kartom regionalnih potpora označeno kao područje Središnje i Istočne (panonske) Hrvatske ili Jadranske Hrvatske ili Sjeverozapadne Hrvatske.

Uz članak 6.

Propisuje se prestanak važenja Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (Narodne novine broj 134/07).

Uz članak 7.

Propisuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE ČLANAKA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Izračun državne potpore

Članak 3.

- (1) Korisnik državne potpore koji se prema propisu koji uređuje financijsko poslovanje poduzetnika smatra velikim poduzetnikom može osnovicu za obračun poreza na dobit umanjiti do 50% opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te do 25% opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika.
- (2) Korisnik državne potpore koji se prema propisu koji uređuje financijsko poslovanje poduzetnika smatra malim ili srednjim poduzetnikom može osnovicu za obračun poreza na dobit ili osnovicu za obračun poreza na dohodak umanjiti do 70% opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te do 35% opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika.
- (3) Korisnik državne potpore koji, prema posebnim propisima, ispunjava uvjete za dodjelu regionalne državne potpore, može smanjenje porezne osnovice za iznos iz stavka 1. i 2. ovoga članka i članka 4. ovoga Zakona uvećati do 10 postotnih bodova ako obavlja djelatnost na Području A utvrđenom regionalnom kartom državnih potpora, odnosno do pet postotnih bodova ako obavlja djelatnost na Području B utvrđenom regionalnom kartom državnih potpora.
- (4) Ukupan iznos smanjenja poreza na dobit ili dohodak ne može biti veći od predviđenog u staccima 1., 2. i 3. ovoga članka te članka 4. i 5. ovoga Zakona.

Pomorski prijevoz

Članak 4.

Korisnik državne potpore koji obavlja djelatnosti pomorskog prijevoza može, iznimno od odredbi ovoga Zakona, osnovicu za obračun poreza na dobit ili osnovicu za obračun poreza na dohodak umanjiti i do 100% opravdanih troškova za obrazovanje i izobrazbu, bez obzira na to odnose li se ti troškovi na opće obrazovanje i izobrazbu ili na posebno obrazovanje i izobrazbu, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- obrazovanje se mora provoditi na brodovima koji su upisani u Hrvatski registar brodova,
- osoba koja se usavršava ne može biti djelatni već pričuvni član posade.

Radnik u nepovoljnom položaju

Članak 5.

- (1) Korisnik državne potpore može smanjenje porezne osnovice iz članka 3. stavka 1. i 2. i članka 4. ovoga Zakona uvećati za 10 postotnih bodova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe te posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika u nepovoljnom položaju.

- (2) Radnik u nepovoljnom položaju je:
1. svaki radnik mlađi od 25 godina koji prethodno nije pronašao nikakav posao s redovitom plaćom,
 2. svaki radnik s invaliditetom koji je posljedica tjelesnih, duševnih ili psiholoških oštećenja, a koji je sposoban sudjelovati na tržištu rada,
 3. svaki radnik koji se ponovno zaposlio nakon prekida od najmanje tri godine, a posebice svaki radnik koji se ponovno zaposlio nakon što je prestao raditi zbog teškoća u usklađivanju svojih radnih obveza i obiteljskog života, pri čemu se na radnika ovaj pojam primjenjuje u razdoblju od šest mjeseci od njegova ponovnog zapošljavanja, tj. radnik koji se zaposlio nakon korištenja roditeljskih i obiteljskih prava uređenih posebnim propisima,
 4. svaki radnik stariji od 45 godina koji nije stekao srednju školsku ili srednju stručnu spremu,
 5. svaki dugotrajno nezaposleni radnik, odnosno radnik koji je bio nezaposlen tijekom dvanaest uzastopnih mjeseci, pri čemu se ovaj pojam primjenjuje na ovog radnika u razdoblju od prvih šest mjeseci nakon njegova ponovnog zapošljavanja.

Naukovanje za obrtnička zanimanja

Članak 6.

- (1) Poduzetnik u čijim se pogonima ili radionicama izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja može osnovicu za obračun poreza na dobit ili osnovicu za obračun poreza na dohodak umanjiti za iznos isplaćenih nagrada naučnicima u vrijeme naukovanja.
- (2) Poduzetnik kod kojega su na naukovanju jedan do tri naučnika može poreznu osnovicu iz stavka 1. ovoga članka umanjiti za 5%.
- (3) Poduzetnik kod kojeg su na naukovanju više od tri naučnika može postotak umanjenja porezne osnovice iz stavka 2. ovoga članka povećati za jedan postotni bod po svakom naučniku, a najviše do 15% porezne osnovice.